

ÖZET

TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş.'NİN ÖZELLEŞTİRMESİNİN EKONOMİK VE SEKTÖREL ETKİLERİNİN ANALİZİ

Uzmanlık tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi (TŞFAŞ)'nin bir kamu işletmesi olması nedeniyle, öncelikle kamu işletmesi kavramı ele alınarak bu işletmeler hakkında genel bilgiler aktarılmış, akabinde özelleştirme olgusunun anlaşılabilmesi amacıyla özelleştirme kavramı çeşitli açılardan ele alınmıştır. Teori ile TŞFAŞ'nin özelleştirme uygulaması arasındaki bağın ortaya konabilmesi amacıyla, ilgili bölümlerde verilen teorik bilgilerin, TŞFAŞ'nin özelleştirilmesi sürecindeki karşılıkları ele alınarak bunlara ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Akabinde, şeker fabrikalarının özelleştirilmesi konusunda dünyada ve Türkiye'deki örnekler üzerinde durulmuş, ülkemizde gerçekleştirilen şeker fabrikaları özelleştirmelerinin sonuçları ele alınmış ve TŞFAŞ'nin özelleştirme süreci hakkında bilgiler aktarılmıştır. Çalışmanın uygulama bölümünde, TŞFAŞ'nin özelleştirilmesinin ekonomik ve sektörel etkilerinin analizi kapsamında, Türkiye'deki kamu ve özel şeker fabrikalarında çalışan yöneticilerin, TŞFAŞ'nin özelleştirilmesine ilişkin genel tutum ve öngörülerini, özelleştirmenin Türkiye şeker politikaları ve şeker fiyatları gibi değişkenler ile fabrika çalışanları ve şeker pancarı üreticileri gibi şeker piyasası tarafları üzerindeki olası etkilerine ilişkin öngörülerini ve konuyla ilgili diğer hususlara ilişkin tutumlarını ortaya koymak amacıyla bir anket çalışması uygulanmıştır. Ankete katılan yöneticiler; TŞFAŞ'nin özelleştirilmesi gerektiğini düşünmekle birlikte, bu konuda kararlı ve acil adımların atılması gerektiğini, özelleştirme sürecinin uzamasının fabrikaları verimsizleştirdiğini ve fabrika çalışanlarının da bu süreçten olumsuz etkilendiğini vurgulamışlardır. Anketten elde edilen sonuçlara göre, özelleştirme sonrasında fabrikalarda çalışan sayısı azalacak; şeker piyasasında rekabet artacak; özelleşen fabrikaların işgücü ve diğer girdi verimlilikleri ile birlikte karlılıkları artacak; Türkiye'deki şeker fiyatları düşecek, şeker ve şeker pancarı üretim miktarı ile şeker pancarı fiyatları değişmeyecek; Türkiye'nin şekerde kendi kendine yeterlilik düzeyi korunacak; özelleştirme sonrasında özelleşen fabrikaların değerleri artacak; şeker pancarı tarımı daha ileri teknoloji ile yapılacaktır. Yine anketten elde edilen sonuçlara göre, yöneticiler, özelleştirme sürecinden fabrika çalışanlarının ve pancar çiftçilerinin olumsuz etkileneceklerini tahmin etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Kamu işletmeleri, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi, Özelleştirme, Anket, Şeker piyasası, Şeker Kurumu, Özelleştirme Yöntemleri.

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE ECONOMIC AND SOCIAL EFFECTS OF THE PRIVATIZATION OF TURKISH SUGAR FACTORIES CORPORATION

Within this expertise thesis, since TŞFAŞ is a public corporation, primarily public corporation notion is defined and general information about those corporations have given. Additionally, in order to make privatization fact understood, this notion is also examined with different aspects. In order to exhibit the relationship between the theory and privatization process of TŞFAŞ, some assessments have been made. Subsequently, examples were given about privatization of sugar factories in the world and Turkey, the results of former privatization examples in Turkey examined and information have been given about the privatization process of TŞFAŞ. In the application section, within the scope of the analysis of the economic and social effects of the privatization of TŞFAŞ, a survey have been conducted to the managers that work in public and private sugar factories in Turkey. The purpose of that survey was to find out the general attitudes and foresights of those managers about the privatization of TŞFAŞ (the effects of privatization on variables such as; sugar policies, sugar prices, employees and beet manufacturers). The managers who joined the survey think that decisive and urgent steps should be taken in order to privatize TŞFAŞ. They also emphasized that the efficiency of the factories' was diminished and the employees were also affected negatively due to the privatization process would take a long time. According to the results of the survey again, after privatization; lots of factories will be closed, the number of employees that work in sugar factories will decrease, the competition in sugar market will increase, profits of the privatized factories will increase according to the increase in the efficiency of labor force and the other inputs, sugar prices in Turkey will decrease, there will be no change in production quantities of sugar and beet, price of sugar beet will also not change, self-sufficiency of Turkey with sugar will be protected, worth of the privatized factories will increase, sugar beet farming will be done with advanced technology. Again, according to the results obtained from the survey, the managers estimate that the factory workers and beet farmers will be affected negatively by the privatization scheme.

Keywords: Public corporations, Turkish Sugar Factories Corporation, Privatization, Survey, Sugar Market, Turkish Sugar Authority, Privatization Methods.